

ADVIES 15-2015

Betreft: Evaluatie van de generische autocontrolegids voor de handel in niet-eetbare tuinbouwproducten (G-043) (SciCom Dossier 2015/07).

Advies goedgekeurd door het Wetenschappelijk Comité op 11 september 2015.

Samenvatting

Het Wetenschappelijk Comité heeft de "Generische autocontrolegids voor de handel in niet-eetbare tuinbouwproducten" geëvalueerd. Het Comité heeft meer bepaald nagegaan of de gids voldoet aan de gevarenanalyse.

Het Wetenschappelijk Comité heeft algemene en specifieke opmerkingen over de gids geformuleerd.

Summary

Advice 15-2015 of the Scientific Committee on the evaluation of the generic self-checking guide for the trade of inedible plant products

This advice concerns the evaluation of the generic self-checking guide for the trade of inedible plant products.

Sleutelwoorden

Gids, niet-eetbare tuinbouwproducten, autocontrole, quarantaineorganismen

1. Referentietermen

1.1. Vraag

Het Wetenschappelijk Comité wordt gevraagd de gids te evalueren om na te gaan of die voldoet aan de sectorale gevarenanalyse.

1.2. Wettelijke context

Koninklijk Besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen.

Overwegende de elektronische consultatie van de leden van de werkgroep en de besprekingen tijdens de plenaire zittingen van 22 mei 2015, 3 juli 2015 en 11 september 2015,

geeft het Wetenschappelijk Comité het volgende advies :

2. Inleiding

De "Generische autocontrole gids voor de handel in niet-eetbare tuinbouwproducten (G-043)" werd ter goedkeuring ingediend bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV).

De gids werd opgesteld door een interprofessionele werkgroep die bestaat uit:

- 1 vertegenwoordiger van het AVBS (Algemeen Verbond van de Belgische siertelers en Groenvoorzieners)
- 1 vertegenwoordiger van de FWH (Fédération Wallonne Horticole)
- 1 vertegenwoordiger van de FWA (Fédération Wallonne de l'Agriculture)
- 1 vertegenwoordiger van het VMS (Vlaams Milieuplan Sierteelt)
- 4 vertegenwoordigers van NAVEX (Nationale Vereniging van Exporteurs en Handelaars in Sierteeltproducten)
- 1 vertegenwoordiger van VTU-ABS (Vlaamse Tuinbouw Unie - Algemeen Boerensyndicaat)
- 1 vertegenwoordiger van Vegaplan.

De gids is bestemd voor alle groothandelaars die tuinbouwproducten op de markt brengen die niet bestemd zijn voor menselijke consumptie. Het betreft de productie van bloemen, planten, struiken en bomen die enkel in de handel gebracht worden voor hun sierwaarde of voor de bosbouw en niet als levensmiddel.

3. Advies

Deze gids werd opgesteld op basis van de gids die al werd goedgekeurd met als titel "Sectorgids autocontrole voor de niet-eetbare primaire plantaardige productie (versie van 23/12/2011)". Het Wetenschappelijk Comité heeft 4 algemene bemerkingen (punt 3.1), alsook een reeks van specifieke bemerkingen (punt 3.2.) geformuleerd.

3.1. Algemene opmerkingen

Een eerste algemene bemerking heeft betrekking op het toepassingsgebied van de gids. Bijlage III van het Koninklijk Besluit van 14 november 2003 vermeldt dat "In een gids moet er duidelijk worden bepaald op welke activiteiten (een volledige of gedeeltelijke voedselketen, afzonderlijke stappen), op welke procedés voor fabricage of in de handel brengen en op

welke producten hij betrekking heeft”. In de Franse versie van de gids bestaat er echter verwarring over de verschillende delen van de gids. De titel van de gids verwijst naar '*l'autocontrôle pour le commerce de produits végétales (= végétaux)* (de autocontrole voor de handel in niet-eetbare plantaardige producten) terwijl verder in de tekst wordt verwezen naar '*produits horticoles non comestibles (niet-eetbare tuinbouwproducten)*' of nog naar '*la production végétale primaire non comestible (de niet-eetbare primaire plantenproductie)*'. Er bestaat verwarring zowel over het product (plantaardige producten of niet-eetbare tuinbouwproducten) als over het type activiteiten van de 'primaire productie' of 'handel' of de twee aspecten 'productie en handel'. Volgens de informatie die gegeven wordt in het deel 'toepassingsgebied van de gids', bestaat de gebruikersdoelgroep van de gids uit groothandelaars die niet-eetbare tuinbouwproducten verhandelen. Er moet worden verduidelijkt of die groothandelaars al dan niet producenten kunnen zijn (bijvoorbeeld: boomkwekers, producenten van zaaizaden en pootgoed, enz. ...).

Het tweede punt betreft de noodzaak om de gids aan te passen overeenkomstig de nieuwe wetgeving die van kracht is inzake het professionele gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De Europese Richtlijn 2009/128/EG en het Koninklijk Besluit van 19 maart 2013 ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en toevoegingsstoffen en het Koninklijk Besluit van 10 januari 2010 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 28 februari 1994 over de indeling van gewasbeschermingsmiddelen leggen een reeks maatregelen en nieuwe praktijken op die moeten worden doorgevoerd met betrekking tot het gebruik, de veiligheidsaanbevelingen de opslag of de indeling van gewasbeschermingsmiddelen. De gids zou moeten in overeenstemming hiermee worden aangepast, in het bijzonder wat betreft de fytolicensie en de indeling van de producten.

Een derde bemerking heeft betrekking op de schadelijke organismen die opgenomen zijn in de gids. De selectie van schadelijke organismen die in de gids gemaakt wordt (in bijlage 2a), is niet aangepast aan de huidige situatie zoals die erkend is in de Europese Unie. De lijst van schadelijke organismen die opgenomen is in de gids is identiek aan de lijst die in de sectorgids voor de primaire productie van niet-eetbare plantenproducten (versie van 23/12/2011) gegeven werd. De lijst is niet exhaustief ten opzichte van de lijst van schadelijke organismen die opgenomen is in bijlage 4 van het document “actielimieten” (http://www.favv-afsc.fgov.be/meldingsplicht/meldingslimieten/_documents/2014-04-09_meldingslimiet_V-10_25-02-2014_zonderTC.pdf). Zo is *Anoplophora glabripennis* niet opgenomen in bijlage 2a, ofschoon dit organisme reeds werd vastgesteld in België en belangrijk is (in het grijs gemarkeerd in het document “actielimieten”). Andere voorbeelden die niet opgenomen zijn in bijlage 2a zijn de volgende:

- *Thripidae* op sierplanten
- *Choristoneura* op naaldbomen en loofverliezende bomen
- *Argilus* op *Fraxinus*
- *Arrhenodus* op *Fagus*, *Populus*, *Quercus*, *Ulmus*
- *Chrysanthemum Stem Necrosis Virus* op *Dendranthema*
- *Xylella fastidiosa* op verschillende gastheerplanten.

De lijst van schadelijke organismen in deze gids kan moeilijk rigide zijn, aangezien de fytosanitaire situatie en de bedreigingen evolueeren doorheen de tijd. Het is aanbevolen om in overleg met de bevoegde autoriteiten een dynamische lijst aan te leggen die de nodige (data bevat over het organisme, de regelgeving, de bestrijding, en de controle.

De vierde bemerking heeft betrekking op de overeenstemming tussen de Franse versie en de Nederlandse versie van de gids. Er werden verschillen vastgesteld tussen deze twee versies, in het bijzonder met betrekking tot bijlage 2a. Bepaalde discordanties zijn opgenomen in “punt 3.2 Specifieke opmerkingen” dient aangepast te worden.

3.2. Specifieke opmerkingen

Het Wetenschappelijk Comité heeft een aantal specifieke bemerkingen, die hieronder vermeld worden in chronologische volgorde van verschijnen in de tekst.

Punt 1.1 Toepassingsgebied (pagina 4):

- het toepassingsgebied dient goed gedefinieerd te worden. In paragraaf 1 van de Franse versie heeft het toepassingsgebied betrekking op 'productions horticoles non comestibles' (de niet-eetbare tuinbouwproductie), terwijl de titel verwijst naar 'au commerce de produits végétaux non comestibles' (de handel van niet-eetbare plantenproducten).
- De vermelding 'de audit ingeven voor bonus' verduidelijken en de betekenis van PAP geven, nl.: "Plaats-Activiteit-Product (PAP)", in paragraaf 3.

Punt 1.2 Werkgroepen en werkwijze (pagina 6):

- er wordt gesproken van de "Sectorgids autocontrole voor de niet-eetbare tuinbouwproductie". Ook hier dient de naam van de gids aangepast te worden met verwijzing naar de titel of het toepassingsgebied van de gids.
- Er wordt verwezen naar de gids G-040 module D in de Nederlandse versie en naar gids G-040 module B in de Franse versie.

Punt 2 Registratie (pagina 7):

- de zin "Des tierces personnes (techniciens horticoles,...) peuvent aider les grossistes dans la gestion de leurs registres" (derde personen (tuinbouwtechnici,...) kunnen groothandelaars helpen bij het beheer van hun registers) is niet opgenomen in de Nederlandstalige versie.

Punt 2.2 Grondplan van het bedrijf: lokalen en gebouwen (pagina 8), §2:

- "Naar goede hygiënische praktijken" vervangen door "naar goede gezondheidspraktijken (of fyto-sanitaire praktijken)", al naargelang de betekenis.

Punt 2.4 Registratie aanwezigheid schadelijke quarantaineorganismen en ziekten (pagina 9), §1:

- "Indien quarantaineorganismen en ziekten die schade kunnen toebrengen aan de gezondheid van de plant werden vastgesteld tijdens de teelt, dienen deze gegevens bijgehouden te worden. Dit valt samen met de meldingsplicht (zie hfdst. Meldingsplicht). Ook organismen die niet gekend zijn voor te komen in België en toch aangetroffen worden, vallen onder deze meldingsplicht wanneer ze aangetroffen worden". Deze zin is niet duidelijk, aangezien er verwarring bestaat tussen de 2 begrippen: het begrip meldingsplicht en het begrip registratie in een register. De term "tijdens de teelt" is niet opgenomen in de Nederlandstalige versie.
- De geschiktheid van de termen "quarantaineorganismen of ziekten" en "Ook organismen die niet gekend zijn voor te komen in België" dient nagegaan te worden op grond van waarin bepaalde quarantaineorganismen ziekten uitlokken, en over het algemeen worden die organismen ingedeeld als quarantaineorganismen, in het bijzonder omdat ze niet voorkomen in een gebied.

Punt 2.6 Klachtenregistratie, paragraaf 2 (pagina 10):

- in de Franse versie dienen volgende zinnen geschrapt te worden: «Si les produits sont susceptibles d'être déjà en possession des clients, l'exploitant informe les consommateurs de manière efficace et précise sur la nature du risque et procède, au besoin, au rappel des produits livrés. S'il en informe les consommateurs par un communiqué de presse, celui-ci doit répondre aux prescriptions reprises à l'annexe IV du M.B. «notification obligatoire ».

Punt 2.6.3 Te nemen acties (pagina 11):

- eerste streepje: "... om problemen te vermijden" vervangen door "... om uiteindelijk te vermijden dat zulke problemen zich opnieuw voordoen".

- 4de streepje (Franse versie): er wordt gesproken van een probleem met de voedselveiligheid voor een niet-eetbaar product (in de Nederlandse versie wordt enkel van een veiligheidsprobleem gesproken). Heeft dit eerder te maken met fytosanitaire veiligheid of met de toevallige aanwezigheid op die producten van bacteriën die ziekteverwekkend zijn bij de mens (*Salmonella*, *Listeria* ..) ?
- De gids verwijst hier naar bijlage 4. Indien er eerder naar geen enkele bijlage werd verwezen, zou het beter zijn om de verwijzing te wijzigen naar bijlage 1 en de volgorde waarin de bijlagen aan bod komen te wijzigen.
- Laatste zin: de betekenis van NC geven.

Punt 3.1 Algemene principes (pagina 14):

- "Kwaliteitsdoelstellingen kunnen alleen behaald worden als de bedrijfscultuur gericht is op kwaliteitsverbeteringen. Het beleid van de directie is hierbij cruciaal. Als zij niet overtuigd is van het belang en het nut van het autocontrolesysteem dan kan het autocontrolesysteem door de medewerkers niet correct uitgevoerd en verbeterd worden. De motivatie van het personeel om te werken volgens de principes van het controlesysteem zal onvoldoende zijn." vervangen door "*Kwaliteitsdoelstellingen* kunnen alleen behaald worden als de bedrijfscultuur gericht is op verbeteringen van de kwaliteit. Het beleid van de directie is hierbij cruciaal. Als zij niet overtuigd is van het belang en de toegevoegde waarde van het autocontrolesysteem, dan zal de correcte uitvoering en verbetering van het systeem mogelijks worden gehypothekeerd".

Punt 3.2 Bedrijfsleiding, personeel en derden, pagina 14, kader 5:

- beginnen door "er dient te worden gegarandeerd dat...".

In de Nederlandse versie heeft punt 3.2.2. betrekking op de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Dit punt is opgenomen in punt 4.1.3 van de Franse versie. Bovendien verschilt de inhoud. Er dient een goede overeenstemming te zijn tussen de Franse en de Nederlandse versie van de gids.

Punt 3.2.3 Registraties en erkenningen, pagina 16, laatste kader :

- code AC81 geeft informatie over 'opslag bij omgevingstemperatuur van levensmiddelen'. De geschiktheid van de definitie en met name 'levensmiddelen' nagaan, aangezien de gids betrekking heeft op niet-eetbare plantaardige producten. Bovendien wijst dezelfde code in punt 2 op 'opslag bij omgevingstemperatuur buiten de kleinhandel'. Is de code PR52 relevant, aangezien die verwijst naar 'levensmiddelen'?

Punt 3.2.5 Hygiëne (pagina 17):

- het gaat om plantaardige producten die niet bestemd zijn voor menselijke consumptie. Waarom is dit punt nodig ? Dit zou moeten worden verduidelijkt.

Punt 3.3.1 Aankoop (pagina 17):

- "beoordeeld op het voldoen aan de kwaliteitseisen.". Dit is moeilijk te begrijpen in de praktijk. Gaat het om de FAVV-erkenning zelf m.b.t. de autocontrolelids of om een gelijkaardige vreemde entiteit voor de invoer van producten ?

Punt 3.3.3 Uitgangscntrole (pagina 18):

- het gebruik van de term "vrijgave" nagaan.

Punt 4.1.1 Opslag van gewasbeschermingsmiddelen en biociden :

- Punt 4.1.1.1 (pagina 19): "elk risico van directe verontreiniging door vervuiling van de stocks van levensmiddelen naar aanleiding van een ongeval in het lokaal voorkomen" Is dit niet eerder vervuiling van de stocks van plantaardige producten en van de omgeving?
- Punt 4.1.1.3 (pagina 19):

- de betekenis van “op elke directe toegangsdeur van een verschillende wand moet worden aangebracht...” is niet duidelijk.
- Het symbool '+*' wordt niet gedefinieerd in de Franse versie.
- De beschrijving van de vereiste beantwoordt niet meer aan de criteria die gedefinieerd worden in het Koninklijk Besluit van 19 maart 2013.
- Punt 4.1.1.10 (pagina 20):
 - verduidelijken dat 'PCE' verwijst naar 'provinciale controle-eenheid'.

Punt 4.1.2 Bewerkings- en opslagruimten; ruimten voor rechtstreekse verkoop aan de consument, productieruimten, punt 4.1.2.1 (pagina 21):

- de betekenis van de twee “orders” is niet duidelijk.

Punt 4.1.3 Toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (punt 3.2.2 in de Nederlandse versie):

- de gids moet worden aangepast aan de nieuwe reglementering betreffende het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met betrekking tot de Europese richtlijn 2009/128/EG en het Koninklijk Besluit van 19 maart 2013 om te komen tot een gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en toevoegingsmiddelen dat overeenstemt met duurzame ontwikkeling, met name wat betreft de noodzaak om over een fytolicensie te beschikken en met het Koninklijk Besluit van 10 januari 2010 tot wijziging van het KB van 28 februari 1994 betreffende de indeling van producten.

Titel van punt 5 (pagina 25):

- “Goede hygiënische praktijken” vervangen door “goede gezondheids praktijken”.

Punt 5.1 Goede praktijken voor machines, apparatuur en gereedschappen die in contact komen met het product:

- de betekenis van FLO+ verduidelijken in de tabel.

Punt 5.2.1 Gewasbeschermingsmiddelen en biociden (pagina 23):

- punt 5.2.1.1: de link leidt naar de beginpagina van de website van FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Punt 5.5.2 (pagina 29):

- de betekenis van “erkenning voor het gebruik van plantenpaspoorten” is niet duidelijk.

Punt 6 Meldingsplicht, punt 6.1 Algemeen (pagina 28):

- de tekst verwijst naar de niet-eetbare primaire plantaardige productie. Zou dit niet aangepast moeten worden aan de titel en aan het toepassingsgebied van de gids?
- Het nummer van de tabel corrigeren die de adressen van de contactpunten geeft in de 11 provincies van België.

Punt 6.2 Overzicht meldingslimieten voor de niet-eetbare plantaardige primaire productie (lijst van quarantaineorganismen voor planten en plantaardige producten) (pagina 32):

- de titel verwijst naar de niet-eetbare primaire plantaardige productie Zou er niet eerder verwezen moeten worden naar niet-eetbare plantaardige producten?
- Tweede paragraaf, eerste zin (Franstalige versie): de lijst die opgenomen is in bijlage 2a heeft betrekking op de sector van **niet**-eetbare tuinbouwproducten (en niet op die van eetbare tuinbouwproducten). Bovendien lijkt het of de hele niet-eetbare plantaardige sector betrokken is en niet alleen de tuinbouwsector (de gids heeft ook betrekking op de bosbouwsector).
- Het zou nuttig zijn als de lijst van op te volgen ziekteverwekkende organismen van planten niet vastligt, maar elk jaar wordt opgesteld (in het begin van het jaar) en wordt gecommuniceerd aan de gebruikers van de gids via een link naar de website van het FAVV. Deze lijst zou rekening moeten houden met de resultaten van de

analyses die uitgevoerd zijn door het FAVV tijdens de voorgaande jaren, met de wetenschappelijke adviezen van de nationale referentielaboratoria (NRL) en met de informatie die gecommuniceerd wordt door de 'European and mediterranean plant protection organization' (EPPO) (alarmlijst). Gedetailleerde beschrijvende fiches zouden beschikbaar moeten zijn voor de organismen op de lijst (evolutieve lijst, wat betekent dat de fiches ook zouden moeten evolueren – belang van een link naar de website van het FAVV voor de fiches, alsook om rekening te houden met deze evolutie).

De bijlagen zouden in chronologische volgorde moeten verschijnen.

Bijlage 1a Plantenpaspoorten (pagina 36):

- de zin "De laatst gekende versie is de versie 13 van oktober 2014" schrappen. Deze zin draagt niets bij, aangezien er enkel moet worden verwezen naar de updates op de website en de zin in de toekomst misleidend kan zijn.

Bijlage 1b Fytosanitaire certificaten, §4. (pagina 38):

- de naam verduidelijken van de publicatie waarnaar verwezen wordt.

Bijlage 1 C, Hoofdstuk II Intra-EU- Handel, 1. Voor welke planten en plantaardige producten zijn plantenpaspoorten vereist ? ,

- punt 1.1 planten en plantaardige producten van Europese oorsprong (pagina 47):
 - o de te volgen procedure om te weten of een plantenpaspoort vereist is, is niet duidelijk.
 - Het zou nuttig zijn om de internetlink te preciseren die het mogelijk maakt om toegang te krijgen tot het document "Gebruiksaanwijzing Plantenpaspoort".
 - Het zou nuttig zijn om één of twee concrete voorbeelden te geven om de gebruiker te helpen om de procedure beter te begrijpen.
- Punt 1.2 Planten en niet-eetbare tuinbouwproducten van oorsprong buiten de EU
 - o 2de streepje: de gids waarnaar de lijst verwijst, wordt niet vermeld (enkel 'Gids van' in de Franse versie).

Bijlage 2a Overzicht van quarantaineorganismen en vereiste officiële controles per plant:

- bijlage 2a van de gids heeft als titel "Overzicht quarantaineorganismen en vereiste officiële controles per plant". Er zou verduidelijkt moeten worden waar de informatie met betrekking tot de lijst van organismen en met betrekking tot de in te stellen methodes vandaan komt om het voor de gebruikers mogelijk te maken om nieuwe informatie te vinden die gepubliceerd werd na het verschijnen van de gids.

De eisen per plantensoort worden vanaf pagina 73 in tabelvorm gegeven. Omdat dit het gebruik van het document door de betrokken professionelen vergemakkelijkt, zou er meer aandacht gevestigd moeten worden op dit deel van het document, in de inhoudstafel bijvoorbeeld en door de tabel een titel te geven. De voorstelling per organisme is ook relevant omdat dit toelaat de te nemen stappen en de wetgeving aan te passen in functie van het organisme. Het geven van een repertorium van de distributie van de quarantaineorganismen of een link naar deze informatie in de gids laat toe om beter rekening te houden met de risico's in functie van de oorsprong van de producten.

Zoals reeds vermeld werd in de algemene opmerkingen zou de lijst geactualiseerd moeten worden.

Het is nodig om de inhoud van bijlage 2a in de Nederlandse versie te herzien. De nummering wordt niet op dezelfde manier opgesteld als in de Franse versie. Eenzelfde tekst wordt soms opgenomen onder twee verschillende punten met verschillende MNC (bijvoorbeeld punt 6.1 en 6.2, punt 7.1 en 7.2, punt 9.1 en 9.2). Belangrijke informatie, zoals gastheerplanten en de te nemen maatregelen bij vaststelling van een organisme, ontbreekt in sommige gevallen (bijvoorbeeld voor *Anoplophora chinensis* en *Dryococsmus kuriphilus*).

Systematisch de kolommen PG en MNC invullen.

- Punt 4 Bestrijdingsmaatregelen tegen *Phytophthora ramorum* en *P. kernoviae* (pagina 53):
 - o met betrekking tot *Phytophthora ramorum*, zou het nuttig zijn om te verduidelijken dat de symptomen op blaadjes van rhododendrons soms heel subtiel zijn (kleine vlekjes van enkele mm).

- Punt 6 Maatregelen ter bestrijding van de Oost-Aziatische boktor (*Anoplophora chinensis*):
 - o toevoegen van gastheerplanten, met inbegrip van de wortels/de takken (Nederlandse versie), uitroeiing binnen een straal van 100 meter rond de besmette boom + systematische visuele inspecties gedurende minstens 4 jaar in een straal van 1000 meter met, indien nodig, destructieve monsternemingen.

- Punt 10 Maatregelen ter bestrijding van harskanker bij de den (*Gibberella circinata*) (pagina 62):
 - o het zou nuttig zijn om te verduidelijken dat de bemonsteringen die worden uitgevoerd op partijen van zaaizaden in het kader van de autocontrole representatief moeten zijn, aangezien de besmette granen geen enkel symptoom vertonen.

- Punt 11 Maatregelen ter bestrijding van Populierenroest (*Melampsora medusae*) (pagina 62):
 - o het zou nuttig zijn om te verduidelijken dat de symptomen op blaadjes van de populier (hoopjes gele sporen aan de onderkant van de blaadjes) kunnen worden veroorzaakt door andere, zeer frequent voorkomende soorten roest die niet gereguleerd zijn.

- Punt 12 Maatregelen ter bestrijding van de dennenhoutnematode (*Bursaphelenchus xylophilus*):
 - o moet *Picea* sp. niet toegevoegd worden als gastheerplant?

- Punt 13 Maatregelen ter bestrijding van Aardappelringrot of Bruinrot (*Ralstonia solanacearum*), punt 13.1 (pagina 65):
 - o in de Franse versie, zou "l'importation de végétaux de *Solanacea* (het binnenbrengen van plantenmateriaal van *Solanaceae*)" kunnen vervangen worden door "L'importation de plantes de *Solanaceae* (het binnenbrengen van planten van *Solanacea*)" (idem punt 14.1). Punt 15.1, 17.1 en 18.1: suggestie om "végétaux (plantenmateriaal)" te vervangen door "plantes (planten)".

- Punt 15 Maatregelen ter bestrijding van de fytoplasma Apple proliferation (*Candidatus phytoplasma mali*) (pagina 66):
 - o punt 15.1: in de Franse versie zou de zin "L'importation des végétaux de *Malus* Mill., ainsi que leurs hybrides destinés à la plantation, à l'exception des semences, en provenance de pays non européens autres que les pays méditerranéens, l'Australie, la Nouvelle-Zélande, le Canada et les Etats continentaux des Etats-Unis d'Amérique" moeten aangevuld worden.
 - o Punt 15.2: In de paragraaf "In theorie is het rooien van zieke bomen de enige methode die effectief de uitbreiding van de ziekte verhindert. Daarnaast kunnen echter besmette, symptoomloze bomen aanwezig zijn en zo de efficiëntie van het verwijderen van zieke bomen teniet doen.", is het verband tussen de aanwezigheid van symptoomloze, maar besmette bomen en het bewijs van de doeltreffendheid van het rooien van de bomen zoals wordt

voorgesteld, niet relevant. Er dient genuanceerd te worden, bijvoorbeeld door te vermelden dat “de doeltreffendheid van het rooien van zieke bomen afhangt van de aanwezigheid of afwezigheid van besmette symptoomloze bomen”, of de paragraaf te vervangen door “In theorie is het rooien van zieke bomen de enige methode die doeltreffend de uitbreiding van de ziekte kan voorkomen. Besmette, symptoomloze bomen kunnen echter aanwezig zijn waardoor de doeltreffendheid van het rooien van de zieke bomen niet altijd optimaal is”. Deze opmerking geldt ook voor punt 16.2.

- Punt 16. Maatregelen ter bestrijding van de fytoplasma Pear decline PD (*Candidatus phytoplasma pyri*), punt 16.2 (pagina 69):
 - o het begrip 'delen' verduidelijken in de zin “De concentratie aan fytoplasma in de verschillende delen van de boom varieert naargelang het seizoen.”.

Pagina 73:

- De lijst van schadelijke organismen voor planten en plantaardige producten die in België geteeld worden en waarvan de melding aan het FAVV verplicht is, staat in bijlage 4 en niet in bijlage 3 van de laatste versie (versie 10 van 25/02/2014) van het document “Meldingsplicht en meldingslimieten” dat beschikbaar is op de website van het FAVV op het volgende adres: http://www.favv-afsa.fgov.be/meldingsplicht/meldingslimieten/_documents/2014-04-09_meldingslimiet_V-10_25-02-2014_zonderTC.pdf

Pagina 73 van de franse versie:

- De concordantietabel tussen de activiteitengroepen en de beslissingsboom van het FAVV zou moeten worden toegevoegd en van een legende moeten worden voorzien. Deze tabel is niet opgenomen in de Nederlandse versie.

Pagina 73:

- De tabel die aanwezig is op bladzijde 73 en volgende, stelt de vereisten per plant voor en zou moeten worden geïntroduceerd om beter aangeduid te worden.

Bijlage 2B De quarantaineorganismen erkennen (pagina 83):

- de illustraties zijn zeer relevant. Om het gebruik van deze gids te vergemakkelijken, zou de bijlage moeten worden gestructureerd. De voorgestelde mogelijkheden om de bijlage te structureren zijn:
 - o de aanwezige organismen indelen volgens het type van agens (bijvoorbeeld: bacteriën, nematoden, viroïden, schimmels, ...), vervolgens volgens een precieze volgorde (alfabetisch bijvoorbeeld) of een inhoudstafel invoegen.
 - o Thematisch indelen: insecten/virus en viroïden/schimmels/bacteriën met voor elk thema foto's van te volgen organismen rekening houdende met de lijst die in het begin van het jaar werd opgesteld door het FAVV (zie derde bemerking in punt 6.2).
 - o De pathogenen groeperen in functie van het type plant: fruitbomen, woudbomen, sierplanten en "voedingsgewassen" (tomaat, aardappel, bananenboom).

In het merendeel van de gevallen, geven de voorgestelde afbeeldingen veel te summiere en onvolledige informatie om een geschikte diagnose te kunnen stellen. De foto's zouden moeten vergezeld worden met aanvullende informatie om de gebruikers te helpen om de symptomen te herkennen (observatieperiode, plantenweefsel dat vatbaar is om besmet te geraken en symptomen te vertonen...) en om mogelijke verwarring te vermijden. In dit opzicht is het nuttig om te vermelden dat voor een volledige diagnose bij voorkeur een beroep wordt gedaan op professionelen. Het is niet altijd gemakkelijk om informatie te vinden op basis van de voorgestelde websites (ILVO/EPPO).

4. Besluit

Het Wetenschappelijk Comité heeft de gids beoordeeld en heeft vier algemene aanbevelingen geformuleerd:

- 1) het toepassingsgebied van de gids zou moeten worden verduidelijkt,
- 2) de gids zou moeten aangepast worden overeenkomstig de nieuwe geldende wetgeving inzake het professionele gebruik van gewasbeschermingsmiddelen,
- 3) de lijst van schadelijke organismen zou moeten worden geactualiseerd en het wordt aanbevolen om een dynamische lijst van schadelijke organismen op te stellen,
- 4) de overeenstemming tussen de Franse versie en de Nederlandse versie van de gids zou moeten worden geoptimaliseerd.

Een reeks specifieke bemerkingen werd ook geformuleerd. Ze worden in detail beschreven in volgorde in punt 3.2.

Voor het Wetenschappelijk Comité,
De Voorzitter,

Prof. Dr. E. Thiry (Get.)

Brussel, 18/09/2015

Leden van het Wetenschappelijk Comité

Het Wetenschappelijk Comité is samengesteld uit de volgende leden :

D. Berkvens, A. Clinquart, G. Daube, P. Delahaut, B. De Meulenaer, S. De Saeger, L. De Zutter, J. Dewulf, P. Gustin, L. Herman, P. Hoet, H. Imbrechts, A. Legrève, C. Matthys, C. Saegerman, M.-L. Scippo, M. Sindic, N. Speybroeck, W. Steurbaut, E. Thiry, M. Uyttendaele, T. van den Berg.

Belangenconflict

Er werd geen belangenconflict vastgesteld.

Dankbetuiging

Het Wetenschappelijk Comité dankt de Stafdirectie voor risicobeoordeling en de leden van de werkgroep voor de voorbereiding van het ontwerpadvies.

Samenstelling van de werkgroep

De werkgroep was samengesteld uit:

Leden van het Wetenschappelijk Comité	A. Legrève (verslaggever)
Externe experts	A Chandelier (CRAW), M. Höfte (UGent), M. Maes (ILVO), S. Massart (ULg-GxABT).

Wettelijk kader van het advies

Wet van 4 februari 2000 houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, inzonderheid artikel 8;

Koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen;

Huishoudelijk reglement, bedoeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, goedgekeurd door de Minister op 9 juni 2011.

Disclaimer

Het Wetenschappelijk Comité behoudt zich, te allen tijde, het recht voor dit advies te wijzigen indien nieuwe informatie en gegevens ter beschikking komen na de publicatie van deze versie.